

Mücadele

Kasım 1979
Sayı 38
Masrafı 1DM

Almanya Türkiyeli İşçiler Federasyonu Yayın Organı

SEÇİM OYUNU 14 EKİMDE SAHNELENDİ

Aylardır üzerine büyük gürültü koparılan "Senato üçte bir yenileme ve millet vekili ara seçimleri" 14 Ekim'de yapıldı.

25 ilde, 50 senatörlük için yapılan senato üçte bir yenileme seçiminde, katılan partilerin aldığı oyların toplamı ve oy oranları şöyle :

Geçerli oy sayısı	4.719.289
AP	2.205.774 % 46.07
CHP	1.380.630 % 29.02
MSP	455.058 % 9.06
MHP	311.272 % 6.06
CGP	117.869 % 2.05
SDP	33.582 % 0.69
TBP	56.843 % 1.02
TSİP	61.056 % 1.31
TİP	33.674 % 0.77
Bağımsızlar	63.531 % 1.33

Aynı illerde, 1977 genel seçimlerinde oyların toplamı ve oy oranları şöyle idi:

Geçerli oy sayısı	5.469.959
AP	1.945.027 % 35.55
CHP	2.195.760 % 40.00
MSP	475.352 % 8.70
MHP	278.007 % 5.08
CGP	97.746 % 1.72

TBP'nin tüm illerdeki oy yüzdesi 0.06
TİP'in " " " " 0.13

TSİP ve SDP, 1977'de seçimlere katılmadılar.

Seçim sonuçlarına göre, AP, 50 senatör lükten 33 ünü; CHP, 12 sini; MSP, 4 ünü; MHP ise 1 ini kazandı.

Boşalan 5 milletvekilliği için 5 ilde yapılan milletvekilliği ara seçimlerine katılan partilerin aldığı toplam oylar ve oranları şöyle :

Geçerli oy sayısı	1.262.108
AP	683.699 % 52.92
CHP	371.799 % 30.17
MSP	92.620 % 5.30
MHP	27.976 % 4.28
CGP	21.661
SDP	7.327
TİP	7.237
TSİP	6.767
Bağımsızlar	302

Aynı partilerin 1977 genel seçimlerinde aldıkları oy toplamı ve oranları şöyle idi :

KONUT SORUNU

37. sayımızda "Konut Sorunu" başlıklı bir yazı yayınladık. Yazının devamına geçmeden önce, birinci bölümün kısa bir özeti veriyoruz:

Sınıflı toplumlarda ezen sınıflar, ezilen sınıfların alın terini sömürmek için çeşitli oyunlar çevirir. Kapitalist toplumda, işçi sınıfının, işgücünü kapitaliste satarak sömürülmesi esas meseledir. Konut sorunu da, bu meseleyle ilgili olarak ele alınması gereken ikinci derecede bir sorundur.

Konut sorunu sömürüye dayanan toplumların yüzlerce belâsından bir tanesidir. Sömürülen villalarda, köşklere yaşarken; biz işçiler ve ezilen tabakalar, en pis, her türlü sosyal hizmetten yoksun konutlarda, gecekondularda oturuyoruz. Çoğumuz, böyle yerleri bile bulmakta güçlük çekmekteyiz.

Biz, D.Almanya'da yaşayan Türkiyeli işçiler, ev bulmakta çok zorluklarla karşılaşmaktayız. Ayrıca sosyal hizmetlerden yoksun konutlara hava parası vermekteyiz. Bu pis evlerde sadece biz, Türkiyeli işçiler değil, diğer milliyetlerden yabancı işçiler ve Alman işçiler de oturmaktadır. Ayrıca biz, yabancı işçiler dil yetersizliğinden dolayı, üç kâğıtçı tercümanlar ve ev komisyoncuları tarafından dolandırılmaktayız.

Devamı 3. sayfada

AP	581.359	% 43.54
CHP	481.030	% 40.80
MSP	127.441	% 6.40
MHP	75.760	% 4.00
CGP	30.770	% 1.70

Bu sonuçlara göre AP, Aydın, Edirne, Konya, Manisa ve Muğla illerinde açık olan 5 milletvekilliğinin tümünü kazandı

Seçim sonuçlarına bir göz atıldığında, şunlar ilk bakışta göze çarpmaktadır;

-Bu seçimler son yıllarda yapılan seçimler arasında en yüksek katılma oranına şahit oldu. Seçmenlerin yaklaşık %76 sı oy kullandı.

-Bu seçimlerde seçime katılma hakkına sahip seçmenlerin sayısı, 1977 seçimlerine göre 750.000 kişi civarında azaldı.

-Seçimlerde CHP, 1977 seçimlerine göre %10 civarında oy kaybına uğradı. Mutlak rakam olarak 800.000 civarında oy kaybetti. Geçen seçimlerde, AP ye göre 400.000 fazla oy aldığı İstanbul'da 480.000 oy kaybederek, ikinci parti durumuna düştü. Geçen seçimlerde, 20.000 oy fazlası olduğu Edirne'de milletvekilliğini kaybetti.

-Seçimlerden en kârlı çıkan parti AP oldu. Adalet Partisi, Hatay, Kars (burada larda CHP'ye geçildi) ve Yozgat (burada MHP'ye geçildi) dışında tüm illerde en çok oyu alan parti oldu. Mutlak oyu 280.000. oy oranı %11 civarında arttı. Mil-

letvekilli seçimlerinde oyların yaklaşık % 53 ünü toplayarak mutlak çoğunluğa vardı. Senato seçimlerinde oyların %46 sı ile mutlak çoğunluğa çok yaklaştı.

-Seçimlerde MSP oy tabanını korudu. Senato seçimlerinde, oylarının binde dört arttı. Milletvekilliği seçimlerinde ise özellikle Konya'da oylarının bir bölümünü AP ye kaptırdı.

-MHP de oy tabanını korudu. Yozgat, Tokat gibi mezhep çelişkilerinin kışkırtıldığı illerde oy sayısını ve oy oranını artırdı. Diğer yerlerde geriledi.

-CHP nin "sol" unda seçimlere katılan TBP, TSİP, SDP, TİP ve bazı "bağımsızlar", yaklaşık % 4 civarında oy topladılar. SDP, seçimlere ilk defa katılmasına rağmen TİP ile hemen hemen eşit sayıda oy aldı. TSİP en fazla oy alan "sol" parti oldu.

Şimdi göze çarpan bu noktaları tek tek ele alarak inceleyelim :

SEÇMEN SAYISI NEDEN AZALDI ?

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, 1977 seçimlerine göre, bu seçimlerde seçime katılma hakkına sahip olanların sayısı 29 ilde 750.000 dolayında azaldı. Sadece İstanbul'da 400.000 oy azaldı. Bu durum seçmen kütüklerinin yeniden hazırlanması süreci içinde ortaya çıktı. Nüfusun azalması, tersine sürekli arttığı, seçmenlik yaşına erenlerin her geçen gün fazlalastığı düşü-

Devamı 2. sayfada

HAKİM SINIFLAR YENİ HÜKÜMET ARIYOR

14 Ekim seçimlerinde, AP nin senatörlüklerin 33 ünü, 5 milletvekilliğinin tümünü kazanması üzerine parlamentoda dengelerde önemli değişimler oldu.

Millet Meclisi ve Senatoda durum 14 Ekim seçimleri sonunda şu görüntü aldı :

MECLİSTE SON DURUM	SENATO DA SON DURUM
CHP 209	AP 77
AP 181	CHP 63
MSP 22	MSP 7
MHP 17	MHP 1
DP 1	CGP 2
CGP 1	Bağ 1
NP 1	Kontenjan : 14
Bağ 16	M.B.G. : 18
Bos 3	Tabii üye : 1

Bu durumda, CHP nin "bağımsızlar" ile meclisteki oy desteği 220 de kalırken, muhalefetin toplam oyu 227 ye yükseldi. Böylece, 16 Haziran'dan bu yana mecliste çoğunluğu yitirmiş olan CHP hükümetinin yaşama olanağı kalmadı. Muhalefet, CHP kâtilmayarak engellemeye çalışsa bile tek başına meclisi açıp, hükümeti düşürebilecek güce gelmişti.

Son olarak ta, 18 Ekim'de CHP milletvekili Günay Yalçın istifa ederek AP ye geçti. Muhalefetin oyu 228 e çıkarken, Ecevit'in desteği 219 a düştü. Önümüzde ki dönemde yeni istifalar, transferler mümkündür.

Bu durum karşısında, 15 Ekim'de toplanan Ecevit hükümetinin Bakanlar Kurulu Meclisin açılmasını ve güven oyununu beklemeye istifa etme kararı aldı. Karar, CHP yönetimi kurullarında onaylandıktan sonra Cumhurbaşkanına sunuldu. Cumhurbaşkanı 16 Ekim'de Ecevit hükümetinin istifasını kabul etti.

Şimdi, hangi sınıflar yeni bir hükümet kurmanın hazırlığı için. Meclis aritmetiğine göre, hiç bir parti tek başına hükümet kurabilecek güce sahip değil. Ku-

rulması sayıca mümkün olan hükümetler şöyle :

- Dışardan AP veya MSP veya MHP tarafından desteklenen CHP azınlık hükümeti,
- CHP/AP koalisyon hükümeti,
- CHP/MSP koalisyon hükümeti,
- CHP/MHP koalisyon hükümeti,
- AP/MSP/MHP/Bağımsızlar/DP/CGP (MC) hükümeti
- Dışardan destekli AP azınlık hükümeti.

Seçimlerden sonraki ilk tepkilere bakılırsa, CHP nin eğilimi "güçlü", "anarşi" üzerine yansızlıkla yürüyebilecek bir hükümet oluşturmaktır. Onların bundan anladığı devrimci hareketi bastırarak bir hükümettir. CHP, bu hükümetin seçimleri zamanında (yani 1981 baharında) yapmasını istemektedir. CHP kendisi hükümet olmak istemekte, "bağımsız bir başbakan" önderliğinde kurulacak bir ara hükümet formülünü desteklemeye hazır görünmektedir. CHP, aynı zamanda, eğer seçimin zamanında yapılması şartında anlaşabilirlerse, bir AP azınlık hükümetini de destekleyebilir bir görüntü içindedir.

AP nin hesabı, hangi hükümet formülü olursa olsun, erken seçime gitmektir. İçin de bulunduğumuz aşamada, AP aslında hükümet olmayı çıkarlarına uygun görmemektedir. Ama eğer erken seçime gidilecekse, bir ara hükümeti desteklemeye, bir azınlık hükümeti kurmaya, ya da CHP azınlık hükümetini desteklemeye hazırdır.

CHP, bugünkü aşamada başbakanlık görevini Demirel'e verilmesi gerektiğini savunmakta, Demirel'in hükümet kurmaya çalışmaktadır. MSP ve AP de, AP nin hükümet kurması halinde, kendilerinin AP yi destekleyeceklerini belirtmektedirler. 19 Ekim'de Cumhurbaşkanı Ecevit'e yeniden hükümet kurma görevi vermiştir. Ecevit bu nu "Bu, bugünkü aşamada doğru değildir. Hükümeti kuracak; seçimin eğilimi doğrultusunda Demirel'e diğer "çerçevesi ile reddetmiştir. Cumhurbaşkanı daha sonra Demirel'e görüşmüştür. Diğer parti liderleri ile de görüşükten sonra, normal işleyişe göre, görevi Demirel'e vermesi gerekmektedir. Demirel'in bulunduğu alternatifler, daha önce denemiş, AP nin de girerek

Devamı 4. sayfada

SEÇİM OYUNU.../Baştarafı 1.sayfada

nülürse böyle bir durumun 'anormal' olduğu ortaya çıkar. Bu durum iki şeyden kaynaklanmaktadır. Önce bu seçimlerde pek çok seçmen, seçecek bir alternatif görmediği için kendini seçmen olarak yazdırmamış, seçmen kütükleri hazırlanırken ilgisiz kalmış, seçimi bu yolla "boycot" etmiştir. 'Kayıp olan' 750.000 oyun bir bölümü böyledir. İkincisi, Türkiye'de tüm seçimlerde çok sayıda 'mükerrer oy' kullanılmaktadır. Yani seçmenlerin bazıları birden fazla sandıkta, birden fazla oy kullanmaktadır. Bu da seçmenlerin sayısını kabartmaktadır. Bu seçimler öncesi yapılan seçmen kütüklerinin yeniden düzenlenmesi işlemi sürecinde, seçmen sayısının artması gerekirken azalması; aslında hakim sınıfların 'mükerrer oy' sahtekarlığının bizzat kendileri tarafından tescil edilmesi anlamına gelmektedir. Hakim sınıfların ve onların tüm kalemşörlüğünün seçim sonuçlarını yorumlarken bu soruna kıyasından bile dokunmamaları, onların bu konuda suç üstü yakalanmış olmaları sorucudur.

KATILMA ORANI NEDEN YÜKSEK OLDU ?

Bu seçimlerde, hakim sınıfların tüm temsilcilerini en çok sevindiren olay kusuz seçimlere katılma oranının yüksek oluşuydu. Gerçekten de bu seçimlere katılma oranı, son 15 yılda yapılan senato seçimlerindeki en yüksek katılma oranı idi. Resmi rakamlara göre 1964 de katılma oranı % 60.2 idi. 1966 da bu oran % 56 ya düşmüştü. 1968 de % 66 idi. 1973 de % 65, 1977 de ise % 73.8 idi. Bu seçimlerde ise her yüz seçmenden 76 sı oy kullandı. Bu nasıl oldu ?

Seçimlerden üç dört ay öncesine kadar, halk içinde bu seçimlere katılmama şeklin de bir eğilim yaygındı. Çünkü parlamentoda var olan partilerin tümünün aynı olduğu düşüncesi halk içinde yayılmıştı. En son "umut" ların bağlandığı CHP nin de 'kof' olduğu pratik içinde görülmüştü. Kuyruklar, yokluklar, zamlar, can korkusu geçim derdi halkı bezdirmişti, tüm partilere belâ okutur duruma getirmişti. Düzene güvensizlik gittikçe yaygınlaşıyordu.

güçsüz de yürütülse, halk içinde var olan kendiliğinden seçime katılmama eğilimi ile birleşebilir ve katılma oranı çok düşük olabilir. Bunu gören hakim sınıflar ve kendilerine "sosyalist", hatta "komünist" diyen bir dizi hakim sınıf yardakçısı, boycott tavrına karşı geniş boyutlu bir ideolojik ve pratik saldırıya geçtiler.

Bu hakim sınıflar için tehlike çanlarının çalması demektir. Bu durumu değerlendiren bazı devrimci teşkilâtlar da seçim kampanyasında boycott tavrını aldılar. Güçsüz de olsa bir boycott kampanyası yürütülmeye başlandı. Türkiye tarihinde belki ilk defa seçimlere karşı alternatif olarak boycott tavrı oldukça geniş bir biçimde ortaya konuyordu. Kampanya güçsüz de olsa boycott tavrının ortaya çıkması hakim sınıfları korkuttu. Çünkü, kampanya

Pratik alanda, boycott tavrı takınan devrimci guruplara karşı saldırılar yoğunlaştırıldı. Bir çok devrimci vuruldu, hapislere atıldı, işkenceden geçirildi. Ara rejim için ortam yaratmak isteyen MHP'li sivil faşistlerin işledikleri bir dizi cinayet devrimcilerin üzerine yüklendi, ve bunların seçimi engellemek için yapıldığı yalanları yayıldı.

İdeolojik planda, hakim sınıfların bütün sözcüleri, halkı kime olursa olsun oy vermeye, ne pahasına olursa olsun sandık başına gitmeye, 'sandığa sahip çıkmaya çağırdı. Hakim sınıf sözcüleri bu seçimlere katılmanın 'demokrasi' yi savunmak demek olduğunu propagandasını yaptılar. Komünistlerin, bölücülerin sandık başına gitmelerine ateş açacağını propagandasını yaptılar. Komünistlerin 13 Ekim'de darbe yapacağını, seçimleri şiddet yoluyla engellemek istedikleri palavralarını yaydılar.

TİP, TSİP gibi Rus uşağı partiler; seçime katılan T.K.P'nin Beria Onger gibi 'bağımsız' adayları; TBP, SDP gibi milli burjuva partileri ve Aydınlık karşı devrimcileri de, seçimi boycott edenlerin 'MHP nin ekmeğine yağ sürdüğü' demogojisini yaptılar. Bunlar da halkı oy kullanmaya çağırdılar.

Hakim sınıfların bu geniş boyutlu ideolojik saldırısı ve oy verme kampanyası, hakim sınıfların faşizme maske olan parlamentosuna 'evet' ya da 'hayır' denen bir seçim yapılmasını sağladı.

Hakim sınıfların bu geniş çaplı ideolojik saldırısına devrimciler yeterli cevabı veremediler. Bunun sonucunda, hakim sınıfların çeşitli partileri arasında pek büyük bir fark görmeyen, fakat hala "parlamentar" sisteme inancını tam olarak yitirmemiş seçmenler de seçimlere katıldılar. Hakim sınıflar yürüttükleri 'seçime katıl' kampanyası ile başarılı oldular. Her dört seçmenden üçü seçimlere katıldı. Bu, hala halkın çoğunluğunun partilere güvenemese bile, parlamenter demokratik maskeli faşist düzenin sınırları içinde bir çözüm aradığını, ve hakim sınıfların ideolojik etkisinin yaygın ve güçlü olduğunu göstermektedir.

Yalnız bu meselenin bir yanı, hakim sınıflar açısından 'iyi' olan yanındır. Mesela bir de hakim sınıflar açısından kötü, halk için iyi olan yanı vardır. O da şudur : Hakim sınıflar bu seçimlerde, bundan önce emsali görülmemiş bir 'sandığa sahip çıkma' kampanyası yürütmüş ve sandığa gitmelerinin 'demokrasi düşmanı' olduğunu ilan etmiştir. Buna rağmen her dört seçmenden biri seçimlere katılmamıştır. Bunların büyük bir kesimi, bilinçli olarak seçime katılmamış, bu tavrı ile bu düzenin çerçevesi içinde bir çözüm beklemediğini göstermiştir. Bu halk açısından olumlu, hakim sınıflar açısından korkulacak bir durumdur. Onlar bu yüzden yaptıkları seçim yorumlarında bu konu üzerinde durmaktan titizlikle kaçınmaktadırlar.

CHP NEDEN GERİLEDİ / AP NEDEN İLERLEDİ ?

Aslında bu seçimlerde, hemen bütün hakim sınıf sözcüleri, CHP nin gerileyeceğini, AP nin ilerleyeceğini biliyorlar ve bunu belirtiyorlardı. Ama buna rağmen seçim sonuçları bir çoklarını şaşırttı. Çünkü onlar, gerileme ve ilerlemenin bu kadar açık bir fark şeklinde kendini gösterdiğini ummuyorlardı. Gerçekten CHP nin

22 ay içerisinde % 11 oranında oy kaybetti, AP nin % 11 oranında oy kazanması hakim sınıflar için beklenmeyen bir durumdu.

CHP bu seçimlerde 800 bine yakın oy kaybetti.(1977 seçimlerine göre) Bu oylar neden kaybedildi. Bu soruya cevap vermek oldukça kolaydır :

CHP, 1977 seçimlerinde halka bir çok şey vaat ederek "umut" haline gelmiş ve halkın çoğunluğunun oylarını toplamıştı. Ama 22 aylık hükümet döneminde, verdiği sözlerin hiç birini yerine getirmemişti. CHP ucuzluk vaat etmiş, pahalılık, yokluk kuyruk getirmişti.

Ocak 1978-Eylül 1979 arasındaki fiyatlarda ki artış şöyle olmuştu :

	OCAK 1978 TL	EYLÜL 1979 TL
ET	65.00	170.00
MARGARİN	18.00	36.00
ZEYTİNYAĞ	21.00	82.00
TOZ ŞEKER	8.25	16.50
PIRİNÇ	18.00	40.00
KURU FASULYE	18.00	50.00
ZEYTİN	30.00	85.00
YUMURTA	1.75	6.00
PAKET TUZ	5.00	15.00
BEYAZ PEYNİR	40.00	130.00
TÜPGAZ	65.00	125.00
SABUN BEYAZ	20.00	100.00
BASMA	11.00	40.00
GAZYAĞI	3.50	10.00
NORMAL BENZİN	5.50	22.00
MAZOT	4.10	9.00
FUEL-OIL	2.83	6.00

Bunun oya yansımaması imkânsızdı.

CHP faşist katillerden hesap soracağını, faşist cinayet örgütlerinin kapatılacağını vaat etmişti. Anaların göz yaşını durduracağını vaat etmişti. Oysa, faşist terör CHP hükümeti döneminde olmadığı kadar yükseldi. 22 ayda 2500 kişi öldü.

Demokrasi getireceğini, toplumu demokratikleştireceğini vaat eden CHP hükümeti 19 ile sıkı yönetim getirdi. Milli zulüm arttı. Faşist baskılar arttı. İlerici dernekler, dergiler, gazeteler kapatıldı. Bütün bunların oya yansımaması imkânsızdı.

CHP, emperyalizme karşı olduğunu iddia etmişti. "Saygın" bir dış politikadan, "bağımsızlık" dan söz etmişti. Ama CHP hükümeti, ülkeyi IMF e peşkeş çekmeye, ülke ekonomisini I.F direktifleri doğrultusunda yönlendirmeye devam etti.

Bütün bunların oya yansımaması imkânsızdı. Nitekim de yansıdı.

Peki CHP nin kaybettiği 800 bine yakın oy, bu seçimlerde nereye gitti?

Bu oyların 200.000 kadarı, CHP dışında ki kendine "sol" diyen partilere, yani TİP, TSİP, SDP, TBP ve "bağımsız" ocaz adaylara yöneldi.

Bu oyların bir bölümü, geçen seçimlerde CHP adına kullanılan 'mükerrer' oydu. Bunlar kayboldu.

Bu oyların bir bölümü de, geçen seçimlerde CHP yi son bir "umut" olarak görüp verilen oylardı. Bu oyların bir bölümü, bu seçimde kullanılmadı.

CHP nin kaybettiği 800.000 kadar oyun, 250.000 kadarı ise AP ye kaydı. Bu oylar geçen seçimlerde AP nin icraatına kızıp, CHP ye kayan oylardı. Bu oylar bu kezde CHP ye kızarak, ona tepki olarak AP ye kaydılar. Bu oyların sahipleri aslında, CHP ile AP arasında özde bir fark görmemek te ve oyunu genellikle bir partiyi ödüllendirmek için değil, diğerini cezalandırmak için kullanılmaktadır. Bu seçimlerde de 'geçen' oylar, tayin edici rol oynadı. Seçmen, deyim yerinde ise CHP yi cezalandırdı.

Seçimler aynı zamanda, MSP ve MHP nin de, alt sınırı donmuş bir oy tabanı olduğunu ve bu partilerin oy kaybetmediğini, ve fakat gelişmediğini de gösterdi. MHP nin geliştiği bir iki ilin, mezhep çelişmelerinin en yoğun köriklendiği iller olması da bu seçimlerin bir başka sonucu.

AP kazandığı oyları, bu seçimlere katılmayan DP den ve CHP den almıştır. MSP ve MHP den AP ye bir oy kayması yoktur.

SEÇİMİN "SOL"U

Bu seçimlerde, kendine sosyalist diyen dört parti TİP, TSİP, SDP ve TBP, bunun yanında İstanbul'da T.K.P'nin adayı Bakiye Beria Onger de katılmıştır. Bunların tümünün aldığı oy % 4 ün üzerindedir. Hakim sınıflar bu oy oranına bakarak sevinmekte, "işte, solun gücü budur" demektedirler. Seçime katılmayanların büyük bir kesiminin seçime katılmamakla, düzeni reddettiği gerçeğini hakim sınıflar registirmeye çalışmaktadırlar. Bu seçime katılanlar, bu düzenin, bu faşist düzenin sınırları içinde hareketi kabul edenlerdir.

Devamı 4. sayfada

TÜP KUYRUĞUNDA...

KADINLAR KATILMADAN DEVRİM OLMAZ ! DEVİRİM OLMADAN KADINLAR KURTULAMAZ !

KADINLARIN EKONOMİK BAĞIMSIZLIĞI ÜZERİNE...

Mücadele sayı 36 da, 8 Mart Uluslararası Kadınlar gününün kurucusu Clara Zetkin, kadınlar üzerine konuşmalarından örnekler verilerek kısaca tanıtılmaya çalışılmıştı. Yazı üzerine bazı derneklerimizde yapılan tartışmalarda, yazıda bahsi geçen kadının ekonomik bağımsızlığına kavuşma sorununun yetersiz, dolayısıyla yanlış yorumlara yol açabilecek şekilde getirildiği ortaya çıktı. Bu nedenle ekonomik bağımsızlık meselesini, burada tekrar ele alacak ve daha detaylı bir şekilde incelemeye çalışacağız.

Kadının ekonomik bağımsızlığından ne kastedilmektedir? Ekonomik bağımlılık, kelime anlamıyla düşünülecek olursa, bir kişinin maddi varlığının diğer bir kişiye bağlı olması demektir. Bu, bir sınıfın diğer bir sınıfa ekonomik bağımlılığı şeklinde de ele alınabilir. Örneğin; kapitalist toplumda, işçi sınıfı ve burjuvazinin durumunu ele alalım. Burjuvazi, üretim araçlarına sahip olan sınıftır. İşçi sınıfı ise işgücünü burjuvaziye satmak zorunda olan sınıftır. İşçi sınıfı burjuvazi için çalışmak zorundadır, aksi takdirde maddi gereksinimlerini karşılayamaz, yaşayamaz. Aynı durum burjuvazi içinde söz konusudur. Burjuvazi, işçi sınıfının işgücünü satın almadığı sürece var olamaz. Böyle bir durumun kapitalist toplum için geçerli olması, kaçınılmaz olarak bizleri, diğer toplumlarda bu konuya ne şekilde bakılması sorusuyla karşı karşıya bırakıyor. O halde burada özellikle belirtilmesi gereken nokta; ekonomik bağımsızlık, özel olarak kadının ekonomik bağımsızlığı meselesinin, hangi toplumda, hangi tip üretim ilişkileri içerisinde ele alındığının açık bir şekilde belirtilmesinin gerekliliğidir.

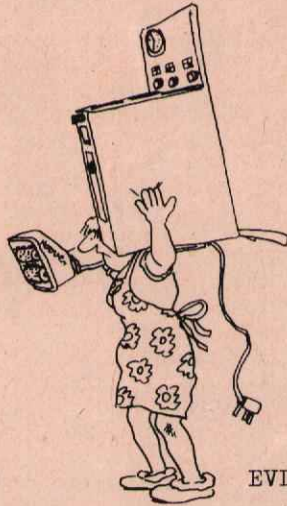
Maddi gereksinimleri kocası, ya da babası tarafından karşılanan kadınlar için genel olarak ekonomik bağımsızlıklarını kazanmamış diyoruz. Daha açık şekliyle, kadın evde oturur, ev işleriyle uğraşır, çocuk bakımıyla meşgul olurken, eve ekmeç getiren kocası ya da ailenin diğer bir ferdidir.

Önce kadının bu durumunun nedenlerini toplumların tarihsel gelişiminde incelemeye çalışacak, daha sonra da üretimi katılan, yani ekonomik bağımsızlığını elde eden kadınlar için bu ekonomik bağımsızlığın ne anlama geldiğini, onların kurtuluşunda ne denli rol oynadığını açıklayacağız.

İlkel toplumu ele aldığımızda, üretimin oldukça ilkel olduğu bu çağlarda, kadının evinde bekleyip, sadece kocasının çalışmasının söz konusu olmadığını görüyoruz. Bunun belli başlı nedeni, insanlığın tabiat hakkında çok az bilgisi olduğu bu devirlerde, toplumun tüm üyelerinin çalışmalarının yaşamlarını sürdürmeleri, ölmemeleri için gerekli olmasıdır. Bu toplumda, toplumun tüm üyeleri kayıtsız şartsız çalışmak zorunda idiler. Bu açıdan kadının ekonomik olarak kocasına bağımlılığından söz edilemez. Oldukça ilkel olan üretim araçlarının özel mülkiyeti diye bir şey yoktur. Üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyet şartlarının geçerli oldu-

ğu bu toplumda, kadın ve erkek çalışmalarıyla üretimde eşit yer alırlar, kısaca sınıflardan bahsedilemeyen bu üretim ilişkileri içerisinde, kadının erkek tarafından şu veya bu şekilde baskı altında olması söz konusu değildir.

İnsanoğlunun zamanla üretim araçlarını geliştirmesi, dolayısıyla artık yaşaması için gerekli üründen daha fazlasını elde eder hale gelmesi, belli alanlarda, örneğin tarımda, hayvancılıkta ehlileşmesi insanlık tarihinde yepyeni bir çığır açmaya sebep oldu. Servetler gün geçtikçe artıyordu. Eskiden, ilkel toplumda doğal işbölümü sonucu (kadının esas olarak yerleşim merkezinde, konut çevresinde çalışması; erkeğin ava gitmesi, vs.) erkeğin elinde oldukça ilkel de olsa bir takım araçlar vardı. Kadın ve erkek arasında ayrılma halinde erkek bu aletleri götürür, kadında ev eşyaları kalırdı. Doğal işbölümünden toplumsal işbölümüne geçiş ile erkek hayvancılıkta yeni beslenme kaynağının, hayvan sürüsünün ya da tarımda yeni çalışma aracının sahibi durumuna geliyordu. Böylelikle servetlerin artışı, aile içerisinde erkeğe kadından daha önemli bir yer kazandıyordu. Giderek toplumsal üretim ilişkileri, yerini özel mülkiyet ilişkilerine bıraktı. Kadın ve erkek ilişkilerinde bu kendini tek eşli aile biçimine geçişle çok iyi belirledi. Çeşitli üretim araçlarına sahip olan erkeğin bu mülk çocuklarına bırakma yani miras sorunu ortaya çıktı. Miras meselesi yüzünden çocuk babasının belirleme zorunluğuna, kadın ve erkek ilişkileri içerisinde aile biçimini belirledi. Eskiden geçerli olan kadının bir erkekten fazla erkekle ilişki kurması yasaklanırken, tek eşli aile dediğimiz, zamana kadar gelen aile biçiminde şekillenmiş oluyordu. Özel mülkiyet ve dolayısıyla miras kurumunun bir gereği olarak kadının vazifesi kocasının zevklerini tatmin etmenin yanı sıra, babası belirli çocukları doğurmak oluyordu. Kadının eve bırakılması, kocasının kölesi durumuna gelmesi bahsedilen devirlerin tamamlanması, kısaca özel mülkiyetin yerleşmesi ile olmuştur. Bu günkü toplumumuzda ve bu güne kadar olan diğer sınıflı toplumlarda, kadı-

nın ikinci sınıf cins muamelesi görmesinin kökenleri burada yatmaktadır.

Yazının başında, bütün işi gücü ev işleriyle uğraşmak, çocuk bakmak olan kadından bahsettik. Büyük çapta üretimin yaygınlaşması, teknikte olan muazzam ilerleme ve giderek kapitalist üretim ilişkilerinin yerleşmesi ile kadının üretim alanına çekildiğini, çalıştığını görüyoruz. Babası ve koca otoritesinin alabildiğine yavaş yavaş eridiği feodalizm çağlarında kadının evi dışında çalışmasından bahsedilemezdi. Bu toplumun kapalı ekonomisinin, küçük çapta üretimin kurallarına uygun bir durumda. Kadın aile çevresine o kadar bağılıydı ki, evin ihtiyaçlarını (ekmek yapmak, vs.) karşılamak ve doğal vazifesi olarak görülen kocasının bir zevk aleti olma, çocuk doğurma makinesi vazifesini görmek dışında başka işlerle meşgul olmazdı. Oysa kapitalizmin feodalizmin bağrından doğarak gelişmesi kadının hayatında da oldukça önemli değişimlere yol açıyordu. Kadın, kapitalist toplumda, dar aile hücrelerinden sökülüp alınarak büyük sanayiye çekildi. Makineleşme ile bir çok işin kolaylaşması, asırlarca ev içinde yemek pişirme, bulasık yıkama gibi işlerle uğraşmaktan iyice uyuşturulmuş, geri bırakılmış-

miş kadınlar da fabrikalarda çalışmaya başladılar. Burjuvazinin ucuz işgücüne olan açlığı, kadınları çocukları, koca ve baba otoritesinden bir anlamda çekip alıyordu. Fabrikada, devlet dairelerinde, daha bir çok alanda çalışmaya başlayan kadın, bir yandan maddi gereksinimlerini karşılayacak duruma gelirken diğer yandan koca ya da babaya olan ekonomik bağımlılığından da kurtuluyordu. Fakat, burjuvazi bunu, yani kadına bu anlamda ekonomik bağımsızlık vermeyi kocası tarafından ezilen kadını kurtarmak için mi yaptı? Hiç de değil! Burjuvazi kadını ailesinden çekip aldı, kendi sınıfın baskısı altına sokarak kadının ucuz işgücünden alabildiğine yararlanmaya başladı. Kadınların doğum gibi nedenlerle aralıklı çalışma durumları burjuvazi tarafından çok iyi bir şekilde kullanıldı. Kadının bu özel durumları öne sürülerek onlara erkeklerden daha az ücret ödendi ve bu halen geçerlidir. Emperyalist ülkelerde bugün, kadının erkeklerle eşitliğini savunan çeşitli göstermelik kanunlar vardır. Bu kanunları kullanmaya çalışan kadınlar, belli alanlarda erkeklerle aynı işi yaptıklarını savunur, mahkemeye başvurup eşit ücret isterler. Tek tek kadınlara böyle bir eşitliğin verildiği mi olmuştur. Fakat burjuvazi, sömürü sistemi içerisinde, işçiler arasındaki rekabeti nasıl kullanırsa yorsa bunun bir parçası olan erkek ile kadın arasındaki rekabeti de öylesine kullanmaktadır.

Ekonomik bağımsızlığını bu anlamda kazanan kadınların üzerindeki ev işlerine çocuk bakımına gelince, bunlarda ne gibi değişimler olmuştur? Burjuva toplumunda bu konuda getirilen hiç bir köklü değişim yoktur. Şimdi, çalışan kadının sırtına bir de bu işler yüklenmektedir. Yorgun ağır işten gelen kadınlar ev işleriyle uğraşmak zorundadırlar. Burjuvazinin hiç bir zaman kadını evin tüketici işlerinden çekip, onu topluma yararlı her alanda geliştirmek diye bir sorunu olmamıştır. Zira bu tüm ev işlerinin toplumsallaştırılması gündeme getirirdi ki, burjuvazi kendi sınıf çıkarları doğrultusunda, kâr sağlama yolunda kadınlara böyle bir hizmet götürmekten alabildiğine kaçınacaktı.

Görüldüğü gibi burjuvazi, kadını üretimi çekerken, bunu kadınları kurtarmak için değil, onları kendi sınıf baskısı altına direk olarak almak ve daha da fazla sömürmek için yapmıştır. Kadını uyandırmamak için de burjuvazi, onları aptallaştıran ev işlerini, kontrolü altındaki radyo, televizyon gibi araçlarda reklamlar vasıtasıyla, kadın için tek "zevk" verici meşguliyetler olarak göstermeye çabalamaktadır.

Kadının kapitalist toplumda ekonomik bağımsızlığının onu kurtuluşa götürmeyeceği açıktır. Buna rağmen burada üzerinde durulması gereken bir nokta var. O da şöyle bir soruyla özetlenebilir. Sömürücü düzende kadının çalışmasını savunmuyor muyuz? Bu sorun ülkemiz Türkiye'de açık bir şekilde kendini göstermektedir. Şöyle ki; yarı-sömürge, yarı-feodal bir yapıya sahip olan ülkemizde bilindiği gibi kadının üzerinde feodal baskılar oldukça yordundur. Bu açıdan, bir erkeğin karısının çalışmasına izin verme durumu çok zaman söz konusudur. Faşizmin hüküm sürdüğü Türkiye'de açık ki, emekçi kadınların şu veya bu alanda çalışması, direk olarak onların sömürücü sınıflar tarafından sömürülmesini gündeme getirmektedir. Bu meseleyi böyle gördükten sonra, kadını bu sömürü alanına sokmaktan ziyade evde oturmasını sağlamak ne derecede doğrudur? Daha öncede belirtildiği gibi asırlardır ev iş-

Devami 4. sayfada

SENDİKALARDA VE FABRİKALARDA DEVİRİMCİ MÜCADELE

SENDİKALAR VE SINIF MÜCADELESİ

Sendikalar işçi sınıfının sınıf mücadelesinin araçlarından biridir. Sendikaların doğuşu, gelişimi ve nitel yapısı, sınıf mücadeleleri tarihinin kapitalist toplumdaki bir olgusudur. Burjuvazi; feodal üretim ve mülkiyet ilişkilerini yerle bir ederek, yerine kapitalist üretim ilişkilerini geçirdi. Bu ilişkiler, işçi sınıfını doğurdu. İşçi sınıfının sınıf olarak ortaya çıkması ile burjuvaziye karşı mücadelesi de başladı. Başlangıçta kendiliğinden bir niteliğe sahip olan bu mücadele, özünde sınıf mücadelesinin seyri içinde ortaya çıkmıştır. Ezen ile ezilen, sömüren ile sömürülenin tarihi mücadelesinden kopuk değildir. Bu anlamda, sendikaların sınıf mücadelesinden ayrı olarak ele alınması olanaksızdır. Sendikal mücadelenin; işçi sınıfının salt kendi basit (güncel) çıkarları uğruna mücadele ile sınırlandırılması, sınıf mücadelesinden sendikaların soyutlanmasıdır. Eğer ki; sendikalar gerçekten işçi sınıfının örgütleri olmak gerekirse, sınıf mücadelesinden ayrı olarak ele alınmalıdır. Ve sendikalar; bütün dünyayı, kendilerini "Ezilen milyonlarca insanın kurtuluşu için mücadele ettiklerine inandırmalıdır." (K.Marx ve F.Engels)

Sınıfların ortaya çıkmasından bu yana, tarihin sömüren ile sömürülen, egemen olan ile egemen olmayan sınıfların toplumsal aşamalarındaki mücadelelerinin tarihi olduğu hepimize bilinmektedir. Yani tarih, sınıflı toplumlarda, sınıf mücadelelerinin tarihidir. "Fakat bu (sınıf) mücadelenin şimdi ulaştığı aşamada; sömürülen ve ezilen sınıfın (proletaryanın) aynı zamanda bütün toplumu sömürden, ezilmeden ve sınıf mücadelelerinden nihai olarak kurtarmadan, kendini sömüren ve ezen sınıftan (burjuvaziden) kurtaramıyacaktır." (K.Marx F.Engels K.Manifesto s. 22, Kızıl Yıldız yayınevi)

Sendikal mücadele, sınıf mücadelesinin bir biçimi olarak ortaya çıktığından, sendikal hareketin ilk biçimi ekonomik mücadele olmuştur. Kendiliğinden bir hareket yapısına sahip olan o dönem, sendikal mücadele belirgin bir hedeften ve kendisini hedefe götüreceği yolu aydınlatacak teoriden yoksundu. Sosyalist düşüncenin belirlenmesi ve işçi sınıfı ile temasa gelmesinin sürecinde, sendikal mücadele, işçi sınıfı devrimcilerinin önderliğinde sağlam bir sınıf karakteri kazandı. Karl Marks sendikaların niteliğini belirlerken şöyle diyordu:

"Sendikaların doğuşu, kendilerini hiç olmazsa esir durumdan bir parça olsun kurtaracak pazarlık koşullarına sahip olabilmek için işçilerin bu rekabeti yok etmek, ya da en azından sınırlamak için başvurdukları kendiliğinden girişimlerden kaynaklanır. Demek ki; sendikaların ilk hedefi, günlük ihtiyaçlara, sermayenin arka arkası kesilmez saldırılarını engellemeye yollarıyla, kısacası ücret ve işgücü uzunluğunu sorunları ile sınırlı kalmıştır. Sendikaların bu eylemi yalnızca meşru değil, aynı zamanda gereklidir. Günümüzün üretim sistemi son bulmadıkça bu eylemden vazgeçilemez. Tam tersine, bu eylem, tüm ülkelerde sendikaların kurulması ve birleştirilmesi ile genelleştirilmelidir. Sendikalar buna karşılık, kendilerinde farkına varmadan, orta çağ belediyeleri ve komünlerinin orta sınıfa sağladığı cinsten örgütlenme merkezleri (a.ç. Marks) oluşturmuşlardır. Sendikalar emek ve sermaye arasındaki, günlük mücadeleler bakımından gerekliseler, ücretli emek ve sermaye egemenliği düzenini değiştirmenin örgütlü araçları olarak daha da gereklidirlere." (a.ç. Marks)" (K.Marx, Sendikalar Üzerine s. 80)

Burada açıkça görüldüğü gibi, K.Marx, ekonomik mücadele (sendikal) ile sınırlandırılmasına karşı çıkmakta, sendikaların ücretli emek-sermaye egemenliği düzenini değiştirmenin örgütlü araçları olması gerektiği görüşünü savunmaktadır.

Sendikalar salt ekonomik mücadele araçları olmamalı, aynı zamanda kapitalizmin köhne düzeninin değiştirilmesinin örgütlü araçları da olmalıdır. İşte bizim üzerinde durmamız gereken sorunlardan biri de budur. Üstelik sendikal mücadelenin can damarıdır. Bu nokta, burjuva sendikalistler ile işçi sınıfı devrimcilerinin kesinlikle birbirinden ayrıldığı bir dörtüyl ağızıdır. Sendika-

ları, ekonomik mücadele sınırları içine hapsedmek isteyen burjuva ekonomist görüşlerin ne kadar yanlış olduğunu, K.Marx'tan yaptığımız alıntı açıkça ortaya koymaktadır. Sendikaların sınıf mücadelesindeki yeri, işçi sınıfı devrimcileri ile her türden burjuvalar arasında ayırım noktası olmuştur. Biz burada çeşitli sendikal akımlar üzerinde durmayacağız, bu nedenle işçi sınıfı devrimcileri ile her türden burjuvalar arasındaki ayırım noktasının önemini vurguladıktan sonra sorunumuza devam edelim. Ekonomik mücadelenin gerekliliğinin açık olduğu görüşündeyiz. Bu durumda üzerinde durulması gereken "ücretli emek ve sermaye egemenliği düzenini değiştirmenin örgütlü araçları"nın nasıl olacaktır.

Bu soruna şöyle yaklaşılmalıdır: Birincisi, sendikalar düzen değişikliğinin örgütlü araçları olabilirler mi? İkincisi; olabilir ise, bu nasıl bir mücadele yolu izlemelidir?

Özünde sendikaların "ücretli emek ve sermaye egemenliği düzenini değiştirmenin örgütlü araçları" da olması gerektiği tartışma konusu bile olmamalıdır. Karl Marks'ın sözlerini dikkatlice okuyan, sendikaların kapitalist-emperyalist düzenini değiştirilmesinin örgütlü araçları da olması gerektiğini kavrar. Sendikaların doğuşu, her ne kadar kendiliğinden mücadele seyri içinde olmuşsa da, bu o dönemin koşullarında kaçınılmazdı. İşçiler arasındaki rekabeti yok etmek, ya da sınırlamak, ücret mücadelesi ve işgünü uzunluğu vb. sorunlara karşı mücadele doğaldır. Kapitalist üretim sisteminin sonuçlarına karşı mücadele!..

Sonuçlara karşı mücadele sorunları çözecek miydi? Elbetteki hayır! kapitalist üretim sistemi varoldukça, bu sistem beraberinde getireceği sorunlar, kapitalist sistemin sonucu olarak varolacaktır. Bu sonuçlara karşı mücadele, kapitalist sistemin kendisine karşı mücadeleyi ve düzen değişikliğini içermediği sürece, hem kapitalist sistem varlığını sürdürecektir, hem de onun taşıdığı sonuçlar şu veya bu şekilde yok olmayacaktır. Bu anlamda; ücretli emek sömürüsüne karşı çıkan ve işçi sınıfını tam kurtuluşunu isteyen işçi sınıfı devrimcileri, kapitalist düzenin sonuçlarına karşı mücadeleyi, ne ihmal etmeli ne de salt bu mücadele ile yetinmelidir. Mücadelenin hedefinden saptırılmaması için, işçi sınıfı örgütlerinden biri olan sendikalarda; kapitalist düzenin sonuçlarına karşı mücadelenin yanında, bu sonuçları doğuran kapitalist düzeni değiştirmenin örgütlü araçları olmak zorundadır. Bu konuda Marks, sorunu bir başka yapıtında şöyle anlatıyor:

"Sendikalar, sermayenin saldırılarına karşı direniş merkezleri olarak yararlı iş görürler. Güçlerini pek yerinde olmayan bir biçimde kullandılarını, kısmen hedeflerini gözden kaçırdılar. Aynı zamanda mevcut düzeni değiştirmeye çalışacakları ve örgütlü güçlerini, işçi sınıfının kesin kurtuluşu, yani ücretlilik sisteminin kesin olarak kaldırılması için bir araç olarak çalışacakları yerde, düzenin sonuçlarına karşı küçük savaşlarıyla yetindikleri anda da, hedeflerini büsbütün yitirirler." (K.Marx, Ücret-Fiat-Kâr s. 166)

Düzen değişikliği bir devrim meselesidir. Nasıl ki bir devrim olmaksızın düzen değişikliği düşünülemez ise "düzenin değiştirilmesinin örgütlü araçları" olarak da sendikalar işçi sınıfının devrim mücadelesinden ayrı olarak düşünülemez. Devrim süreci bir bütün olduğuna göre, bu bütünün bir parçası olarak, sendikalar devrime kopmaz bağlar ile bağlıdır. Sendikal mücadele devrime hizmet etmelidir. Bu konuda bu veya şu şekilde kalıp olamaz. "Somut şartların somut tahlili" gereği sendikal mücadele, devrime hizmet etmek zorundadır. Bu hizmet sorununu kalıplaştırmak yanlıştır. Bu denli kalıplar arasında kalınması, sendikal mücadele ile devrim mücadelesi arasındaki bağı koparabilir. Sendikaların devrime hizmet sorununu dolaylı, dolambaçlı vesaire yollara sokulması; devrime hizmet sorununu doğru bir biçimde özümlemesini, somut şartlara göre hizmet biçiminin değişebileceğini kavranmasını zorlaştırır. Her ülkenin

içinde bulunduğu devrim aşaması farklılıklar gösterebileceği gibi, her ülkedeki devrim mücadelesinin seyri içinde de, devrim dalgasının alçalmaları ve yükselmeleri olabilir. Buna bağlı olarak da devrime hizmet biçimleri farklılık kazanabilir. Bu anlamda; düzenin değiştirilmesinin örgütlü araçları olarak, sendikalar, devrim mücadelesinin içinde bulunduğu koşulları gözardı etmeksizin, ne biçimde devrime en iyi hizmet edebiliyorlarsa, hedeflerine ulaşmada o denli başarılı olurlar.

Kısaca görüşlerimizi toparlayacak olursak: Sendikaların, "ücretli emek ve sermaye egemenliği düzenini değiştirmenin örgütlü araçları" olması, sendikaların işçi sınıfının sınıf mücadelesinin bir aracı olması anlamına gelir. Buraya kadar sendikaların işçi sınıfının sınıf mücadelesinin araçları olması gerektiğini kavradık. Bundan sonra açıklığa kavuşturmak zorunda olduğumuz sorun sınıf mücadelesinin ne olduğudur. SINIF MÜCADELESİ kavramı devrimci düşünce ile temasa gelen herkesin ilk defa öğrendiği ve daha sonra çok sık olarak kullandığı bir kavramdır. Bu kavram, çoğunlukla anlamı özümlemeksizin kullanılmaktadır. Yazının devamında sınıf mücadelesinin ne olduğunu ve sendikaların bu mücadele içinde yerinin ne olduğunu elimizden geldiği kadar açıklamaya çalışacağız. Önce şunu belirleyelim. Sendikaların sınıf mücadelesinin aracı haline gelmesi lâfla sınıf mücadelesini yürütmesiyle gerçekleşmez. Bizzat pratikte sınıf mücadelesinin aracı haline gelmesi, işçi sınıfının önemli kesimini sınıf mücadelesine katması gerekmektedir.

Bunun için sendikalarda sendikal mücadeleye önderlik etme görevi ile de yükümlü olan işçi sınıfı devrimcileri zorlu bir görev ile karşı karşıyadır. Bir yandan sendikaların kendilerini ekonomik mücadele ile sınırlamalarına karşı amansız bir mücadele vermek, diğer yandan sendikaların sınıf mücadelesinin aracı olacağı diye işçi kitlelerinden kopmasına, tercit olmasına karşı mücadele etmek. Ancak bu zorlu görev, hakkı ile yerine getirildiğinde sendikalar sınıf mücadelesinde gerçek yerlerini bulurlar. Aksi halde bir sağ, bir sol yalpalalar. Bazen reformizme düşerler ve burjuvazinin hizmetine girerler. Diğer yandan kitlelerden koparlar ve kitleleri burjuvaziye teslim ederler. Böylece şu veya bu yalpalama sürecinde burjuvazinin hizmetine girerler.

SINIF MÜCADELESİ NEDİR ?

İşçi sınıfı, bütün toplumu sömürden, ezilmeden ve sınıf mücadelelerinden nihai olarak kurtarmadan kendinin kesin kurtuluşunu sağlayamaz. Baskı ve sömürünün olmadığı bir düzene ve sınıf mücadelelerinin yok edildiği bir topluma ulaşma mücadelesi işçi sınıfının sınıf mücadelesinin özüdür. Sınıf mücadelesi üç mücadele biçimini içerir. Bunlar ekonomik, siyasal ve teorik mücadeledir. "Engels, Sosyal Demokrasinin Büyük Mücadelesinin, aramızda olduğu gibi iki biçimini (siyasal ve iktisadi) değil"

teorik mücadeleyi ilk ikisi ile bir tutarak üç (a.ç.Lenin) biçimini kabul ediyor." (Lenin, Ne Yapmalı s. 36)
Şimdi sırası ile bu üç mücadele biçimini ve aralarındaki kopmaz bağları kavramaya çalışalım.

EKONOMİK MÜCADELE:

Ekonomik mücadele ücretli emek ile sermaye arasındaki bir mücadelenin sonucudur. Ekonomik mücadelenin temel sorunları, işgününün sınırlandırılması ve ücret vb. mücadelesidir. Bu nedenle bu sorunlara geçmeden önce şunu görmek zorundayız. Geerek işgününün sınırlandırılması gerekse ücret mücadelesi, bir yönü ile işçiler arasındaki rekabete bağlıdır. Diğer yönüyle işgücünün arzına ve buna olan talebe bağlıdır. Bu anlamda ekonomik mücadelenin birinci basamağı işçiler arasındaki rekabetin yok edilmesi veya en azından sınırlandırılması sorudur. Çünkü

"işçilerin tek toplumsal gücü sayılarıdır. Ne varki sayıların gücü de dağılıklık yüzünden kırılmıştır. İşçilerin dağılıklığı kendi aralarındaki kaçınılmaz rekabet tarafından yaratılır ve beslenir." (Karl Marks, Sendikalar Üzerine s. 80)
Bu nedenle, ekonomik mücadelenin ilk aşaması, işçiler arasındaki rekabetin sınırlandırılmasıdır.

Sermaye yoğunlaşmış toplumsal bir güçtür. Buna karşın işçi ise emek gücünden başka bir şeye sahip değildir, dolayısıyla sermaye ile emek arasındaki pazarlık adil koşullarda meydana gelmez. Böylece sermaye ile emek arasında bir mücadele sürer. Bu kendini, ilk bakışta mücadelenin sınırlandırılması ve ücret mücadelesinde gösterir. Patronun kârının oranı, sermaye ile emek arasındaki kesintisiz mücadele tarafından belirlenir. Çünkü, ücret oranında genel bir yükselme, genel kâr oranında bir düşüşe yol açar, hemde geniş anlamında, malların fiyatlarını etkilemezsiniz. Kapitalist üretimin genel eğilimi, ücretlerin ortalama standartlarını yükseltmek değil, düşürmek yolundadır. Emek gücünün değeri, biri salt fiziksel ötekisi ise toplumsal olan iki öğeden oluşur. Emek değerinin en uç sınırlarını fiziksel öge belirler. Yani bu demektir ki, işçi sınıfının geçinmesi ve yehiden üretmesi, fiziksel varlığını sürdürmesi için, yaşamak ve çoğalmak için vazgeçilmez olan geçim araçlarını alması gerekir. Bu vazgeçilmez geçim araçlarının değeri, buna göre, emek değerinin en uç sınırlarını meydana getirir. Öte yandan, işgününün uzunluğunda, çok esnek olsa bile, bir uç sınıra sahiptir. Bu uç sınırları belirleyen şey, işçinin fiziksel kuvvetidir. Kapitalist durmadan ücretleri fiziksel asgariye düşürmeye ve işgünü fiziksel azamiye çıkarmaya çabalar. Oysa işçi sürekli olarak karşıt yönde bir baskı yapar. Bu ise ekonomik mücadelenin temelini oluşturur. Ekonomik mücadele, kapitalist düzenin varlığını tehdit etmeyen fakat kapitalizmin çıkarlarını sınırlandırarak bir mücadeledir. Bu mücadele ne unutulmalıdır, nede salt bir mücadele biçimi olarak ele alınmalıdır. Ekonomik mücadele, Marks'ın belirlediği üzere; "Sendikaların ilk hedefi, günlük ihtiyaçlara, sermayenin ardı arkası kesilmez saldırılarını engelleme yolları ile, kısacası ücret ve işgünü sorunlarıyla sınırlı kalmıştır. Sendikaların bu eylemi yalnızca meşru değil, aynı zamanda gereklidir. Günümüz üretim sistemi son bulmadıkça bu eylem vazgeçilemez." (Karl Marks)

SIYASİ MÜCADELE:

En genel ve öz biçimiyle işçi sınıfının siyasi mücadelesi devrimdir. Bütün devrimlerin esas meselesi ise devlet iktidarınıdır. İktidarın hangi sınıfın ya da sınıfların elinde olduğu meselesi, hangi sınıfın ya da sınıfların devrileceği ve iktidarın hangi sınıfın ya da sınıfların eline geçeceği meselesi işte "Bütün devrimlerin esas meselesi" budur. İşçi sınıfının siyasi mücadelesi doğrudan doğruya iktidar mücadelesidir. Düzen değişikliği, yani kapitalist üretim sisteminin yıkılması ve yerine baskı, sömürü ve sınıf mücadelelerinin olmadığı toplumsal düzenin geçirilmesini içerir.

İşçi sınıfı devrimcileri yalnızca daha uygun koşullarla satılması için değil, aynı zamanda işçilerin kendilerinin işgücünü patronlara satmaya zorlayan toplumsal düzenin kalkması içinde işçi sınıfı mücadelesine önderlik eder. İşçi sınıfı devrimcileri, yalnızca belirli bir işveren grubuyla ilişkilerde değil, kapitalist toplumun bütün sınıflarıyla ve örgütlenmiş bir siyasi güç olarak devletle de ilişkilerde işçi sınıfını temsil eder. Demek ki işçi sınıfı devrimcileri, kendilerini, yalnızca ekonomik mücadele ile sınırlamakla kalmamalı, iktisadi teşhirleri örgütlenmesinin içinin başlıca eylemleri haline gelmesine de izin vermemelidirler. İşçi sınıfının siyasi eğitimini ve bu sınıfın siyasi bilincinin ge-

liştirilmesi etkin olarak ele almak zorundadır. İşçi sınıfının siyasi eğitimi hakim sınıfların iktidarına karşı sınıf mücadelesinin propagandasından ibaret olamaz. İşçilere siyasi bakımdan ezildiklerini açıklamakta yeterli değildir. Nasıl ki işçilere çıkarlarının, işverenlerin çıkarlarına uzlaşmaz karşıtlıkta olduğunu açıklamakta yetmezse. Hakim sınıfların siyasi baskısı toplumun çeşitli sınıflarını da etkiler. Eğer ki, hakim sınıfların ve onların iktidarının siyasi teşhiri bütün yönleriyle örgütlenmeyecek olursa, işçilerin siyasi bilincinin geliştirilmesi görevi yerine getirilemez. Siyasal sınıf bilincini elde etmenin mümkün olduğu biricik alan, bütün sınıf ve tabakaların devletle ve hükümetle ilişkiler alanıdır. Bütün sınıflar arasındaki karşılıklı ilişkiler alanıdır. İşçilere siyasi bilgiyi verebilmek için, işçi sınıfı devrimcileri nüfusum bütün sınıflar arasına girmek zorundadır.

Sınıf mücadelesinin örgütlü araçlarından biri olan sendikalarda, sınıf mücadelesinin kendisine yüklediği görevleri yerine getirir. Bu noktada şu sorun birbirine karıştırılmamalıdır.

Sendikalar, "ücretli emek ve sermaye egemenliği düzeninin değiştirilmesinin örgütlü araçları" olması gerektiğine göre, işçi sınıfının öz örgütü olan partisine ne ihtiyaç vardır? Bu sorunu aslında burada tartışmak amacında değiliz, ama herhangi bir yanlış anlaşılmaya yer vermemiştir. Şu fark kesinlikle kavranmalıdır. Sendikalar ile işçi sınıfının partisi aynı kefarete konulmamalıdır. Sendikaların kapitalist düzeni değiştirmenin araçlarında olması, işçi sınıfının partisine olan ihtiyacı ortadan kaldırmaz. Çünkü parti işçi sınıfının yalnızca siyasi bir örgütü değil, aynı zamanda işçi sınıfı örgütlerinin en üst biçimi, sınıf mücadelesinin kurmaydır. Sendikalar ise işçi sınıfının ekonomik ve siyasi mücadelelerinin birleştirildiği alandır. Sendikalar, işçi sınıfının doğrudan ekonomik mücadelesinin örgütleri olması yanında, aynı zamanda, işçi sınıfının ekonomik mücadelesi ile siyasi mücadelesinin birleştirildiği örgütlerin görevi, siyasal mücadeleden işverenlere ve hükümete karşı ekonomik mücadeleyi" anlayan trade-unioncu siyaseti, işçi sınıfının devrim mücadelesine çevirmektedir. Ekonomik mücadelenin işçilerin düşüncelerini yerleştirdiği siyasal bilinç kıvılcıklarından yararlanarak işçileri, sınıf mücadelelerinin siyasal bilinç düzeyine yükseltmektedir. İşçi sınıfının siyasi mücadelesi, Lenin'in dediği gibi; "Sosyal demokrat siyaseti, trade-unioncu siyaset derekesine düşürmek" değil, tam tersine trade-unioncu siyaseti sosyal demokrat siyasal bilinç düzeyine yükseltmektedir. Ekonomik ve siyasi mücadelenin birleştirilmesi konusunda Lenin şunları söylüyor:

"Sosyal demokrasi, 'iktisadi' ajitasyonu, sadece hükümetten her türden önlemleri yerine getirmesini istemek için değil, aynı zamanda (ve esas olarak) hükümetin bir otokratik hükümet olmasına son vermesini istemek için kullanılır. Üstelik devrimci sosyal demokrasi, hükümete karşı bu istemini yalnızca iktisadi mücadele temelini üzerine dayandırarak değil, aynı zamanda, toplumsal ve siyasal yaşamın genel olarak bütün alanlarına dayandırarak ileri sürmeyi görev bilir. Kısacası, devrimci sosyal demokrasi, bütün bir parçası olarak reformlar uğruna mücadeleyi, özgürlük uğruna ve sosyalizm uğruna devrimci mücadeleye tabi kılar." (Lenin, Ne Yapmalı, s. 80-81)

TEORİK MÜCADELE:

"Teori, bütün ülkelerin işçi hareketlerinin genel şekli ile ele alınan tecrübesidir." (J.Stalin, Leninizmin İlkeleri, s. 25)

"Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz." (Lenin, Ne Yapmalı, s. 34)

Lenin ve Stalin'den yapılan birer alıntı ile devrimci teorinin önemini belirlemeye çalıştık. Tüm işçi sınıfının devrimci önderleri, her zaman devrimci teorinin önemini vurgulamışlardır. Teorinin önemini küçümseyen akımlara karşı amansız mücadele yürütmüşlerdir. Devrimci teori, bütün ülkelerin işçi hareketlerinin zaferlerinden ve yenilgilerinden çıkarılan derslerin billurlaşmış şekli olduğuna göre, pratiğe hizmet etmeli ve bu pratiğe devrimci eyleme dönüştürmelidir. Pratiğin ileri sürdüğü sorunları cevaplamalıdır. Teori pratiğe yol göstermelidir. Teori ve pratik birbirlerini tümleyici olmalı ve birbirlerine kopmaz bağlar ile bağlanmalıdır. Ne teori, ne de pratik tek başına belirleyici olamaz. Şüphesiz devrimci teori, devrimci pratiğe bağlanmadıkça amaçsız kalır. Yolu devrimci teori ile aydınlatılmayan pratik karanlıkta el yordamı ile yürümeye benzer çünkü teori, hareketin güvenliğini, yönünü belirleme gücünü ve olayların iç bağlantılarının anlaşılmasını sağlar. Çünkü

teori yalnızca, sınıfların bugün hangi yönde ve nasıl hareket ettiklerini değil, aynı zamanda bu sınıfların en yakın bir gelecekte, hangi yönde ve nasıl hareket edecekleri pratiğini anlamamıza yardım eder. Diğer taraftan F.Engels; Alman işçilerinin diğer Avrupa ülkelerinin işçilerine göre sahip oldukları üstünlükleri beşlerken, başlıca iki üstünlüklerinden birincisinin, "Alman işçilerinin, Avrupa'nın en teorisyen halkına mensup" olduklarını ortaya koymuştu. Bu noktada anlatmak istediği şeydi: "İşçilerin teorik anlayışı hiç bir zaman özümlemiş oldukları derecede özümleyemezlerdi. Ve bu üstünlüğün ne kadar büyük bir üstünlük olduğunu, (F.Engels, Almanya'da Burjuva Demokratik Devrim, 'Köylüler Savaşı', önsöz, Sol Yayınları s. 30) gören Engels, İngiliz işçi hareketinin pek bir ilerleme gösteremesinin başlıca nedenlerinden birinin teoriye kayıtsızlığı olduğunu söylemektedir.

Sınıf mücadelesinin her üç biçiminde önemi tek tek vurgulandıktan sonra, üçü (ekonomik-siyasi-teorik) arasındaki bağa deyinelim. Her birinin önemli olması yanında, bu mücadele biçimlerinden biri bile ne ihmâl edilmeli ne de abartılmamalıdır.

Ekonomik mücadelenin küçümsemesi veya ihmâl edilmesi halinde sosyal mücadeleden edilemez kalınır. İşçilerin bilincinde olmalıyız. Diğer yandan teorinin önemini küçümsemesi halinde, pratiğin karanlıkta kalyor damı ile yürüyeceğini, pratiğin küçümsemesi halinde ise teorinin amaçsız kalacağını kavramalıyız. Demek ki, burada ana sorun, her üç mücadele biçiminin mutlak birbiriyle bağlanması gerektiğinde yatmaktadır. Hatta Engels, Alman işçi hareketinin başarısını, bu üç mücadele biçiminin birbirine sıkı sıkıya bağlanmasında görmektedir ve derki:

"Bir işçi hareketi var olalı beri, ilk kez olarak, -teorik, siyasal ve pratik- iktisadi (kapitalistlere karşı direnç) - üç yönü içinde, uyum, bağlantı ve sistematik bir biçimde yürütülmüştür." (F.Engels, A.G.E. s. 31)

İşçilerin sınıf mücadelesinin örgütlü araçlarından biri olan sendikalar içinde bu üç mücadele biçimi geçerlidir. Sendikal mücadele içinde yer alan işçi sınıfı devrimcileri, sınıf mücadelesinin biçimlerini sendikal zemin üzerinde birbirine bağlamalıdır. İşçi sınıfı devrimcileri, işçilerin ekonomik istemlerinin tavizsiz savunucuları olmalıdır. Ama şu hiç bir zaman unutulmamalıdır. Salt ekonomik mücadele kapitalistlerin kendi alanıdır. Kapitalistler bu alanda yenilgiye uğratılamazlar. "Asıl kötülüğün temelinde ücretlerin düşüklüğü değil, ücret sisteminin kendisi yatmaktadır." (Engels) Bu nedenle ekonomik mücadele siyasi mücadele ile birleştirilmelidir. Ekonomik mücadelenin işçilerin düşüncelerini yerleştirdiği siyasal bilinç kıvılcıklarından yararlanarak işçilerin siyasal bilinç düzeyi yükseltilmelidir. İşçilerin ezildiklerini, sömürüldüklerini defalarca tekrarlamaya gerek yoktur. Ekonomik ajitasyon pek öyle büyük bir yarar getirmez. Ve getirmeyecektir de! İşçiler ezildiklerini, sömürüldüklerini biliyorlar ve hatta yaşıyorlar. Bu konuda Lenin, bir işçinin ağzından onların istemini şöyle dile getiriyor.

"Biz sadece 'iktisadi' siyaset lâpasıyla beslenecek çocuklar değiliz. Biz ötekilerin bütün bildiklerini bilmek istiyoruz. Bütünsel yaşamın bütün yönlerini ayrıntılı olarak öğrenmek ve tek tek her siyasal olaya etkin olarak katılmak istiyoruz.

".....hükümetimizin ve yönetici sınıflarımızın yaşamın bütün alanlarında şu anda ne yaptıklarını canlı teşhirler (a.ç.Lenin) biçiminde iletiniz." (Lenin, Ne Yapmalı, s. 94-95)

Yeri gelmişken şurada belirleyelim. Siyasi mücadele konusunda, sendikalar, hakim sınıf ya da sınıfların ve onların devletin siyasi teşhirlere üstlenir. Bu konuda işçi sınıfı partisinden ayrılır. Çünkü Parti salt siyasi teşhir ile yetinemez. Ama bu

Devamı 8. sayfada

